

ชื่อ เรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ สภาพและปัญหาการวางแผนปฏิบัติการของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย

ชื่อผู้เขียน นายสมัย ใจมูลมั่ง

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร. ชูชีพ พุทฺธประเสริฐ ประธานกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พงศธร พิทักษ์กำพล กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมบูรณ์ อริยา กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการวางแผนปฏิบัติการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย กลุ่มประชากรที่ใช้คือ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนที่รับผิดชอบงานแผนงาน และหัวหน้างานแผนงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย จำนวน 129 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการและมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

ผลการศึกษาพบว่า ขึ้นเตรียมการวางแผน โรงเรียนได้จัดทำแผนพัฒนาโรงเรียน แผนพัฒนาประจำปีและแผนปฏิบัติการประจำปี มีการดำเนินการเตรียมการวางแผนโดยการเตรียมบุคลากรรับผิดชอบงาน ประชุมปรึกษากับครูทั้งโรงเรียน เตรียมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน และกำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดสรรงบประมาณ มีการจัดหน่วยงานรับผิดชอบในการวางแผนอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของฝ่ายธุรการ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อการวางแผน มีการเตรียมความรู้ด้านการวางแผนแก่คณะครู-อาจารย์ในโรงเรียนโดยวิธีการประชุม ขึ้นวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหา โรงเรียนได้วิเคราะห์ปัญหาของโรงเรียนโดยใช้นโยบายของกรมสามัญศึกษา ปัญหาและความต้องการของโรงเรียนได้มาโดยวิธีระดมความคิดจากครู-อาจารย์ทุกคน มีการจัดลำดับ

ความสำคัญของปัญหาโดยใช้เกณฑ์ความเร่งด่วนของปัญหา วิเคราะห์และคาดคะเนเกี่ยวกับปริมาณ
 ทรัพยากรที่มีอยู่และที่จะใช้ในอนาคต การกำหนดนโยบายดำเนินการตามนโยบายของกรมสามัญศึกษา
 ผู้กำหนดนโยบายของโรงเรียนคือ คณะกรรมการที่ปรึกษาบริหารโรงเรียน วิเคราะห์ความสัมพันธ์
 ระหว่างโครงการพบความซ้ำซ้อนของโครงการและการประสานโครงการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 กัน จึงกำหนดแผนหรือจัดทำแผนโรงเรียนได้กำหนดวัตถุประสงค์ และนโยบาย ในการจัดทำแผน
 พบว่า แผนปฏิบัติการประจำปีประกอบด้วย แผนงานธุรการ แผนงานวิชาการ แผนงานปกครอง
 และแผนงานบริการ โครงการในแผนปฏิบัติการประจำปีจัดทำเพื่อแก้ไขปัญหาและสนองความต้องการ
 ของโรงเรียน การกำหนดมาตรการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ การกำหนดกิจกรรม/โครงการ
 สอดคล้องกับมาตรการ บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย ซึ่งบุคลากรที่มีส่วนร่วมมากที่สุด
 ในการจัดทำแผนงานคือ หัวหน้าหมวดวิชา/งาน ขึ้นจัดทำรายละเอียดของแผน หัวหน้าหมวดวิชา/
 งานเป็นผู้จัดทำร่างงาน/โครงการ โรงเรียนใช้สัดส่วนเงินบำรุงการศึกษาเป็น งานวิชาการ :
 งานบริหารทั่วไป : งบสำรองจ่าย ในสัดส่วน 70 : 20 : 10 มีหลักการพิจารณาเลือกงาน/
 โครงการโดยคำนึงถึงความสำคัญและความจำเป็นของงาน/โครงการ มีการขออนุมัติต่อผู้บริหาร
 เพื่อดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ จัดทำคู่มือในการปฏิบัติงาน/โครงการโดยคณะกรรมการแผนงาน
 มีการมอบหมายให้เจ้าของโครงการรับผิดชอบงาน/โครงการ ขึ้นนำแผนไปปฏิบัติ พบว่ามีการประชุม
 ผู้รับผิดชอบงาน/โครงการก่อนนำแผนไปปฏิบัติ มีการขออนุมัติดำเนินงานตามปฏิทินปฏิบัติงาน มีการ
 แก้ไขหาร่วมกันระหว่างผู้บริหารกับผู้ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ มีการประชาสัมพันธ์งาน/โครงการ
 มีการกำกับดูแลการปฏิบัติงานโดยหัวหน้างานแผนงาน ขึ้นติดตามประเมินผลและปรับแผน พบว่ามี
 การประเมินผลหลังจากปฏิบัติตามแผน มีการตรวจสอบการปฏิบัติงานโดยยึดแผนปฏิบัติการเป็นหลัก
 มีแบบสรุปผลการดำเนินงานเป็นเครื่องมือในการประเมินผล มีการนำข้อมูลจากการประเมินไปใช้
 ปรับปรุงการดำเนินงาน/โครงการต่อเนื่องในปีต่อไป และมีโครงการประเมินงาน/โครงการ

ปัญหาและอุปสรรคในการวางแผนปฏิบัติการของโรงเรียนพบว่าในภาพรวมมีปัญหายู่ใน
 ระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณารายประเด็นแล้วพบว่าบุคลากรมีงานในหน้าที่ต้องรับผิดชอบมาก
 ไม่มีเวลาสำหรับการจัดทำแผนปฏิบัติการ ขาดการนิเทศ ให้คำแนะนำเพื่อแก้ไขปัญหา/อุปสรรค
 ในระหว่างดำเนินงาน และขาดเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการประเมินผล

Independent Study Title State and Problems of Operational Planning
of Secondary Schools under the General
Education Department in Chaing Rai Province

Author Mr.Samai Jaimoolmung
Educational Administration

M.Ed.

Examining Committee
Assoc.Prof.Dr.Choocheep Puthaprasert Chairman
Asst.Prof.Pongsathorn Pitakkumpol Member
Asst.Prof.Dr.Somboon Ariya Member

Abstract

The purpose of this study was to investigate the state of operational planning process and its problems. The population of this study were school administrators, assistant school administrators for planning and chief of planning department in secondary schools. Questionnaires were sent out to 129 concerned individuals and the return was 100%. The collected data were analyzed in terms of percentage, mean and standard deviation.

The result revealed that all secondary schools in Chiang Rai province have conformed with policies set by the Department of General Education. Ministry of Education by having completed the school development plan, the annual school development plan and the annual operational plan.

During the pre-planning process each school set up a planning unit, a planning task force, meetings of school teachers, preparation of documents and materials on planning, set criteria for allocation of budget.

It is also found that during the analyzing of current situation and problems, every school did analyze the school's problems by various means namely, comparing them with policies of the department of General Education, teachers' brainstorming, needs assessment the projection of future resource and prioritizing them based on their necessity and emergency.

The process of planning followed strictly with the format starting with setting up of school policies and objectives by the school board. The annual operational plan consist of general administration plan, academic plan, student discipline plan and service plan. The department head were responsible in putting details in each plan. In order to make things easier and more effective during the implementation process, it was also indicated that the manual for the implementation of plan was published and distributed to concerned individuals. The consultation between school administrators and teacher was done regularly.

After the plan was implemented, evaluation and follow-up was performed effectively and subsequently led to the adjustment of plan. The study also revealed that there are some problem still existed but can be ranked as moderate. When we seriously focus on the issue, identified it was indicated clearly as lack of supervisions, insufficient of personnel and lack of effective instrument for evaluation.